

Guano etc., samt at hele Bedriften endnu blot er i sin Barndom.

1874

Tromsø den 27de Oktober.

Mandag Aften sidstleden holdtes en for Ishavsfareren Skibskaptein G. Carlsen af Tromsø Byes Borgere foranstaltet Sera. Mangelen af Festivitetslotale blev denne gang afhjulpen af Kjøbmand N. Dvve, som med særdeles Liberalitet af Interesse for Sagen stillede for denne Aften anden og tredje Etage i sin smukke Gaard, den saakaldte gamle Bispegaard, til Skibskaptens frie Raadighed. Deltagerne's Antal var ca. 120. Festen aabnedes af Politimester Enger med et Velkommen til Gæsterne, hvorefter Stiftamtmand Kjerfchow udbragte G. M. Kongens Staal. Talen for Gæstgæsten holdtes af Adjunkt Karl Pøttersen i omtrent følgende Ordelag:

Det er knapt to Maanedes siden det gik som en Løbeild over Europa at Deltagerne i den østerrigst-ungariske Polarexpedition lykkelig var naaede tilbage til en af vore Havne. Vi havde ogsaa den Glæde at se og hilse paa de hjemvendende og vi har alle læst om hvorledes disse overalt paa sin Vej er bleven modtagne med Befolkningens livlige og samstemmige Deltagelse.

At de under det lange toaarige Fangerskab mellem Polarhavets Is har udstaaet meget Ondt og maattet finde sig i mangt et Savn, kan vi vel vide — men det var dog vel neppe Tanken paa de udstaaede Lidelser eller Glæden over at se Medmennesker eller Landsmænd, for hvis Skjæbne man begyndte at ængstes, i god Behold at vende tilbage til Hjemmet, der fremkaldte den almindelige Deltagelse. Dette alene pleier man ikke at møde paa denne Vis. Den Deltagelse, som her er bleven pift, gaar sikkert ud fra et dybere Væld. Naar vi mødes af noget, der synes os at staa i Paagt med det bedste i Mennekkelivet, naar vi har haft Anledning til at følge Kampen for en stor Tanke Gjenneførelse, naar et Windpust fra Anden derunder synes at slaa os imøde, da glemmer vi Døgnets smaalige Higen og bettes Kampe, da samler vi os alle sammen, — i en saadan Etund føler vi os i Paagt med de Udpøbelige.

Og i Sandhed, det er en stor Tanke, der stadig driver saamange dygtige Kræfter til Trods for Farer og Strabadser ud paa Opdagelsestogter snart under Ækvators glødende Sol, snart mellem Polaregnetes Is. I Mennekkelivet er der nedlagt en Higen efter Kundskab, en Higen efter alt dybere og dybere at trænge ind i Guds Væsen og hans underfulde Natur. Slægt efter Slægt har bygget paa denne Kundskabens Bygning. Her er ogsaa nedlagt al Slægtens aandelige Eiendom, denne Livets sande Eiendom, der engang vundet aldrig kan forspildes. Døgnets Gunst og det timelige Gods, der maatte falde i den enkelte's Lod, det voger ud med Dieblikkets Hast men svinder og oftest som Dug for Sol. Mandens Kundskabskat skyder derimod op i en evig Bæret. Derfor skylder vi alle dem Tak, som giver Bygningen Tilværet. Lad det Tilskud, den enkelte maatte yde, synes lidet, det monner dog, og saa underligt kan det gaa at det tilskyndende ringe dog med Tiden kan voge op til en af Bygningens Hovedstøtter.

Men saa vægtig end denne Mennekkeandens Kundskabsbygning har skudt sig op — og det ikke mindst gennem de sidste Tider — saa har dog alle Følelsen af at Videnskaben endnu i sin Helhed neppe er naaet langt ud over sin første Begyndelse. Selv til Overfladen af den Klode, vi bebor, har vi endnu et høist ufuld-

stændigt Kendskab. Ud fra begge Polerne skyder sig helt ukjendte Havne eller Lande over et Flaadeindhold af adskillige Hundredtusinde af Mile. Og dog vil der netop under disse Egne efter al Sandsynlighed være at hente et overordentligt rigt Materiale for Videnskabens Behandling, her venter efter al Sandsynlighed mangen en videnskabelig Gaade sin Løsning og flere ungdomsfriske Videnskaber, som synes at skulle gaa en stor Fremtid imøde, vil antagelig først her finde sit faste videnskabelige Underlag. Derfor vil den menneskelige Ihærdighed aldrig slippe det Maal affigtede, at naa op til Polen. Tøgt vil afgaa efter Tøgt indtil Maalet er naaet eller indtil — hvad der dog kan være lidet Sandsynlighed for — det med Bestemthed maatte fremgaa at Maalet er uopnaaeligt. Derfor vil ogsaa Kampen for at naa alt længer og længer frem mod dette Maal altid med levende Deltagelse blive fulgt af hele den dannede Almenhed.

Men i denne Undersøgelsens Kamp har Landsmænd af os, skjønt de under sine Tøgter har haft et andet Hovedformaal for Die, deltaget med saa megen Dygtighed og saameget Held, at de har tilbundet sig almen Anerkjendelse. Og imellem dem skal jeg her specielt nævne ham, som vi idag har den Glæde at se som Gæst mellem os, — Kapt. Elling Carlsen.

Paa de her tilstedeværendes Begne skal jeg udbede mig Deres Tilladelse til at henvende nogle Ord til Dem:

Fra Ungdommen af har De, Kapt. Carlsen, hver Sommer og Høst tumlet Dem om paa Ishavet, og dette er paa en Maade bleven Deres andet Hjem. Derfra har De ogsaa gennem Aarenes Løb medbragt mangt et væsentligt Bidrag til Udviklingen af vor Kundskab om disse Polaregne. Saavidt vides tidligere end nogen anden saa og veilede De fra Distrikten af Spitzbergen det lave Land østenfor samme, som man gennem Arrækker har kjæmpet for at naa, uden at det har lykkedes førend for et Par Aar siden, da det blev naaet og omsejlet af 2 Fangstskippere, en fra Hammerfest og en fra Tromsø. Forudsætningen om at det Land, som Kapt. Gillis i 1707 skal have seet østenfor Spitzbergen skulde være at søge her, var vissefeilig feilagtig, men Opmærksomheden blev dog herigjennem først henledet paa Polarhavet mellem Spitzbergen og Novaja Semlja. Og for 6 a 7 Aar siden vovede De et Fangsttog til det for os dengang saa ukjendte Novaja Semlja og det med saadant Held at mange siden fulgte Deres Vej, saa denne isandhed fra nu af blev en Alvorvei. Jeg nævner specielt disse to Tøgter, fordi det vel ikke skal miskjendes at netop disse har dannet den bestemmende Basis for de forskellige Opdagelsestogter, der senere er udsendte til Polarhavene om Novaja Semlja og for de mange for Videnskaben betydningsfulde Jagttogter som derunder er anstillede dels gennem Videnskabsmand og dels gennem forskellige Fangermænd fra disse Egne. Og nu har vi endelig den Glæde at se Dem med upøkket Helbred vende tilbage fra det sidste betydningsfulde Polaritogt — fra dette eventyrlige Tøgt, der begyndte og sluttedes i Uheld, men i hvilket dog Uheldet viste sig at være et Held over alle Held.

For den betydningsfulde Andel De har haft med Hensyn til Gangen i disse Slag i Slag paa hinanden følgende Opdagelser har vi ønsket at kunne mødes med Dem for at tolke Dem vor Tak og vor Deltagelse.

Vi takker Dem i Videnskabens Navn. Vi takker Dem, fordi De uden selv at være Videnskabsmand, dog har ydet væsentlige Bidrag til Kundskaben om helt eller kun lidet kjendte Polaregne.

Vi takker Dem i Fædrelandets Navn, forbi De har været en mellem de flere af vore Landsmænd fra disse Egne, som har anvist Landet den Vej det har at gaa, om det vil med bedste Udsigt til Held deltage i den almindelige Vædekamp med det Maal for Die at øge Slægtens aandelige Eiendom. Ishavet skjuler om vort Lands Ryster, vore Sømand er agtede mellem de bedste, for os mer end for noget andet Folk synes Polarhavet at skulle ligge aabent. Maatte vort Lands ledende Mænd — jeg vil benytte Anledningen til at udtale dette i mit eget Navn — maatte Landets ledende Mænd ikke styve denne Sag fra sig.

Og vi takker Dem paa dette Steds Begne. Her er De født og opvolet, her har De Deres Hjem og over denne vor fælles fattige Hjemstavns er der kastet en Gjenglans af den Hæder, der er bleven Dem til Del.

Saa vil vi slutte os sammen i et inderligt Ønske om, at Gud maa være med Dem og De med ham paa alle Deres Livs Veie.

Efter Talen blev følgende for Anledningen forfattet Sang affungen:

Mel. For Norge, kjæmpers fødeland.

I fordums tid med dragestavn "Normannen" vide vanked, han røved gods og vandt sig navn og sine fiender banked; da bares vidt og bredt hans ry, da toges mø, da brændtes by, da flygtet hver, som kunde fly: „Gud fri os fra Normannen!“

End står en Nordmand stolt på dæk trods storm og bølger høie, med armen stærk, med barmen kjæk, med ørneblik i øie. Har han end nu et andet mål, så kræves dog i viljen stål, så kræves trofast mod og tål, om han vil seier vinde.

Fra Norges havombruste bryst drog ud et tog mod polen, hvor isfjeld bader kolde bryst og ler ad sommersolen, hvor nordlys i den lange nat snart flammer op, snart slukner mat, hvor død har faren stevne sat, — did drog den kjække skare.

Fra sønden kom de tapre mænd: „Hvo vil vor lods vel være? Til polens nat vi stevne hen, oplysningens fakkellære.“ — Hr. Carlsen lytted til de ord; ham færden tyktes skjønt og stor, og snart han staa hos dem ombord og fri'r sit ord med ære.

Fordi så trofast du holdt ud med alle hine kjække og hævded dig som Nordmand prud, stod djærv i deres række, — så hilse vi dig nu idag: vel mødt i dette glade lag! Du hævded Norges frie slag: derfor: hurra for Carlsen!

Derefter fulgte en Række af Taler for Ishavsstærkerne, for Flaget, for Lederne af den sidste østerrigste Polarexpedition Payer og Veyprecht, for Evend Joyn, for Alvoret og Glæden, for Kvinden og m. fl.

Under Festen indløb flere Telegrammer fra Bardø, Hammerfest og Thronhjelm.

Kl. 12 fulgte samtlige Deltagere i Festen Carlsen hjem til hans Bolig, hvor de tog Afsked med ham under et rungende Hurra. Dermed var Festen sluttet. Stemningen var den hele Aften særdeles cordial og animeret. Under Festen afbrændtes oppe paa „Petersborg“ et smukt Fyrværkeri.

Meteorologiske Iagttagelser.

Table with columns: Oktbr., Barometerstand. (Millimeter), Vindens, and sub-columns for Kl. 8 Fmd., Kl. 2 Efm., Kl. 8 Aften.

Table with columns: Oktober, Thermometerstand. (Celsius), and sub-columns for Kl. 8 Form., Kl. 2 Efterm., Kl. 8 Aften.

Bekjendtgjørelse

Kong Capitan ventes syd fra Onsdag gaar nordover Torsdag Morgen n Gods til Østfinmarken. Pakgods ekspederes Onsdag fra Form. Passagerer indtegnes fra Kl. M. W. Holmboe &

Finmark Kapt. Sivert ventes nord fra Torsdag Oktober og afgaar sydover til Havn dag Morgen. Pakgods ekspederes Torsdag til 12 Formiddag. Passagerer indskrives fra Kl. M. W. Holmboe &

„TROMSØ“ Kapt. Witliff afgaar Torsdag Morgen til Malangen, anløbende Løkvig, Røgsfjord, Maalsnæs, Sørfjordbunnevig, Mortenhals; derfra til Maalsnæs, Gibostad, Løkvig til Tromsø M. W. Holmboe &

Tromsø Postkontor

Post indleveres: Nordover med Kystdampskibet Onsdag 28de Oktbr. indtil Kl. 7 Eftermiddag til Lyngen med „Alken“. Sydover med Kystdampskibet Thorndal 29de Oktober indtil Kl. 7 Eftermiddag Pengebreve og Pakkepost indleveres.

Bekjendtgjørelse Ved den idag afholdte Valgforretning Missionsskasserer D. C. Berge valgertidig Formand. Tromsø Byfogedembede, 27de Oktober Peter J.

Bekjendtgjørelse fra Direktionen for Tromsø Dampskibsfølskab.

Indtil 8de December vil sørendringen som Tromsø være i Fart at foruden paa de i Routen angangsdage fra Tromsø vil et af afgaa nordover 8de November i Routrøken—Kjosens og 23de November og 4de December i Routen i Lyngseidet og sydover 15de November i Route fjord—Berg og 28de November berg—Andenas. Skulde Dampskibet være sløides Nordturen med Afgang 1de December. Tromsø, 25de October 1874